

RICHTLIJN WET OP DE GENEESKUNDIGE BEHANDELOVEREENKOMST

Belangrijkste punten uit Artikel 446, Boek 7 Bijzondere overeenkomsten, Titel 7 Opdracht,

Afdeling 5 De overeenkomst inzake geneeskundige behandeling:

WGBO staat voor "Wet op de geneeskundige behandelovereenkomst". In deze wet worden de positie en rechten van de cliënt en de relatie tussen cliënt en zorgverlener geregeld. Deze wet gaat gelden zodra een cliënt de hulp van een zorgverlener inroept. Dit kan een arts, fysiotherapeut, verloskundige of logopediste zijn, maar ook een acupuncturist. Zaken die in deze wet worden behandeld zijn de informatieplicht, de toestemmingsvereiste en het recht op inzage in het eigen dossier. Ook het recht op privacy, de dossierplicht en de geheimhoudingsplicht zijn in deze wet verwerkt.

Informatieplicht

De cliënt beslist samen met de behandelaar wat er gaat gebeuren. De cliënt kan alleen meedenken en meebeslissen, als hij goed geïnformeerd is. De zorgverlener zal dus in begrijpelijke taal informatie moeten geven over de ziekte, de behandeling, de gevolgen, de risico's van de behandeling en eventuele alternatieven. Ook over: Wat houdt de behandeling in? Wat zijn de risico's? Wat zijn de voor- en nadelen? Wat kan de cliënt na de behandeling verwachten? Indien mogelijk kan de zorgverlener schriftelijke informatie meegeven, zodat de cliënt het nog eens rustig kan nalezen.

Toestemmingsvereiste

Voor iedere behandeling is toestemming van de cliënt nodig. De cliënt mag een behandeling altijd weigeren. Bij ingrijpende behandelingen wordt uitdrukkelijk om toestemming gevraagd en wordt dit ook in het medisch dossier vermeld. In de overige gevallen wordt ervan uitgegaan dat de cliënt stilzwijgend toestemming geeft.

Deze stilzwijgende toestemming geldt bv. ook voor een standaard acupunctuurbehandeling. De cliënt gaat immers naar een acupuncturist en geeft hiermee impliciet aan akkoord te gaan met een acupunctuurbehandeling. In geval van een andere behandeling dan acupunctuur, zoals cupping of moxa, is het verstandig uitdrukkelijk om toestemming te vragen en dit in het dossier te noteren.

Dossierplicht / recht op inzage in het eigen dossier

Een hulpverlener heeft de plicht om van elke cliënt een apart dossier bij te houden. Wat er in het dossier moet staan, verschilt per beroepsgroep. Het dossier moet in ieder geval naast de basisgegevens ook bevindingen bevatten over lichamelijk onderzoek (ook tong- en polsdiagnostiek), de diagnose, de ingestelde behandeling en de voortgang van de behandeling

Persoonlijke werkaantekeningen horen niet in het dossier: dit zijn geen feiten, maar meningen of indrukken. Ook klachtafhandeling hoort niet in het dossier thuis. Hiervoor moet een apart dossier worden aangelegd.

De algemene bewaartermijn van een dossier is 15 jaar (na sluiting van het dossier). Daarna moet het dossier vernietigd worden.

Het cliëntdossier gaat over het lichaam en de gezondheid van de cliënt. De cliënt mag dit daarom altijd inzien, als hij daarom vraagt. Ook mag de cliënt kopieën vragen. De zorgverlener mag hiervoor in het laatste geval een vergoeding vragen.

Recht op privacy en geheimhoudingsplicht

De cliënt heeft recht op privacy. De zorgverlener moet deze privacy verlenen. Dat betekent dat een behandeling alleen mag worden uitgevoerd als niemand anders dit kan zien of horen, tenzij de cliënt hier toestemming voor geeft, zoals in het geval van een familielid of partner. Het medisch dossier is alleen bestemd voor de zorgverlener. De zorgverlener mag geen informatie doorgeven aan derden, ook niet aan de directe familie. De cliënt moet hier eerst uitdrukkelijk toestemming voor geven.

De WGBO legt zaken vast, die in de praktijk vaak al gewoon zijn. Veel rechten en plichten komen voort uit ongeschreven regels over het respectvol omgaan met elkaar. De WGBO legt hiervoor de spelregels vast, maar is tegelijk ook dwingend: zorgverlener en cliënt mogen geen afspraken maken die in strijd zijn met de WGBO. De WGBO is geen ingewikkelde wet, maar voor goed hulpverlenerschap wel noodzakelijk om te kennen!

Bron: Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

Oktober 2013.